

Expediente IET: P-22-243
Proxecto: Parque Eólico Outeiro Grande
Concello: A Estrada e Forcarei (Pontevedra)
Promotor: AV Outeiro Rubio SLU

INFORME DE IMPACTO E INTEGRACIÓN PAISAXÍSTICA

De acordo co artigo 37.1 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, e co artigo 11.3 da Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia, con data do 23/03/2022 o Servizo de Enerxía e Minas de Pontevedra somete a informe do Instituto de Estudos do Territorio (IET) documentación relativa ao proxecto de parque eólico Outeiro Grande.

1. Antecedentes:

Con datas do 27/06/2011 e 06/07/2012 a Dirección Xeral de Sostibilidade e Paisaxe e o Instituto de Estudos do Territorio, respectivamente, emitiron informes sobre o proxecto do parque eólico Outeiro Grande, no marco do procedemento de avaliación de impacto ambiental ordinaria. Con data do 17/10/2013 a Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental formulou a Declaración de Impacto Ambiental (DIA) favorable sobre este proxecto.

A presente solicitude é consecuencia do inicio dun novo procedemento de avaliación ambiental do proxecto, provocado pola caducidade da DIA formulada.

2. Marco legal:

Consonte co artigo 15 da Lei 1/2021, do 8 de xaneiro, de ordenación do territorio de Galicia, e co artigo 28 do Decreto 244/2011, do 29 de decembro (modificado polo Decreto 42/2019, do 28 de marzo), o Instituto de Estudos do Territorio (IET) é o órgano competente para emitir este informe en materia de paisaxe, de acordo co que para tal efecto establecen os artigos 32 e 33 do Regulamento para o desenvolvemento da Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia, aprobado polo Decreto 96/2020, do 29 de maio (RLPPG).

En desenvolvemento da Lei 7/2008 aprobáronse o Catálogo das paisaxes de Galicia (Decreto 119/2016, do 28 de xullo) e as Directrices de paisaxe de Galicia (Decreto 238/2020, do 29 de decembro).

De acordo co artigo 11.1 da Lei 7/2008, todos os proxectos que deban someterse a declaración de impacto ambiental deberán incorporar no estudo de impacto ambiental un estudo de impacto e integración paisaxística (EIIP), como documento específico no que se avaliarán os efectos e impactos que o proxecto poida provocar na paisaxe e as medidas de integración paisaxística propostas. O contido do EIIP debe axustarse ao disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008 e nos artigos 26 e seguintes do RLPPG.

3. Descrición do proxecto e contido do estudo de impacto ambiental:

O proxecto consiste na instalación do parque eólico Outeiro Grande, de 18 MW, composto por 5 aerogeradores e a súa infraestrutura asociada (acondicionamento e nova construción de camiños de acceso e servizo, plataformas de montaxe, subestación, torre meteorolóxica e gabias para a rede eléctrica). Os aerogeradores terán 4,2 (posicións 1 e 2), 3,3 e 3 MW de potencia, cunha altura da buxa de 105 (posicións 1 e 2) e 82 metros e cun diámetro de rotor de 150 (posicións 1 e 2) e 136 metros. En relación cos camiños necesarios para a infraestrutura serán de nova construción 2.059,30 m dun total de 7.533,51 m.

A documentación achegada polo Servizo de Enerxía e Minas de Pontevedra consiste nun proxecto técnico (outubro 2020) e nun estudo de impacto ambiental (setembro 2021) que inclúe un EIIP como documento específico (Anexo II) no que se fai unha descrición das características principais do proxecto, unha diagnose do estado actual da paisaxe, a análise da visibilidade, valorando por último os impactos producidos e determinando unha serie de medidas de integración paisaxística.

4. Características da paisaxe afectada polo proxecto:

De acordo co Catálogo das paisaxes de Galicia, o proxecto localízase na grande área paisaxística Galicia Central, nas comarcas paisaxísticas de Tabeirós e Terra de Montes – Alto Léz. Os aerogeradores sitúanse ao carón da AEIP-07-28 Monte de San Sebastián a escasos 600 m o máis próximo e a 1,4 km o máis arredado. A uns 4,5 km ao suroeste atópase a AEIP-07-33 Coto de Codeseda, a 6,6 km ao sueste localízase a AEIP-07-29 Serra do Candán e Montes do Testeiro, namentres que ao norte, a uns 6,8 km, aparece a AEIP-07-26 Pazo de Oca. Algo máis afastadas aparecen as AEIP-07-27 Fervenza do Toxa-Carboerio a 10 km ao nordés, a AEIP-07-24 Pazo de Santa Cruz de Ribadulla a 10,1 km ao norte, a AEIP-07-25 Miradoiro de Gundián a 11 km ao norte e a AEIP-0812 Serra do Cando a 16 km ao sur. No relacionado cos miradoiros, cabe destacar o miradoiro Monte San Sebastián a 2,4 km ao nordés, o miradoiro O Castro – Eira dos Muros – Trocastello a 4,7 km ao suroeste, a 8 km ao oeste aparece o miradoiro Monte Fental, a 8,5 km ao suroeste localízase o miradoiro Alto das Quintas e a 11 km ao norte atópase o miradoiro Alto Gundián, dentro da AEIP Serra do Candán e Montes do Testeiro e a distancias menores aos 20 km aparecen outros 4 miradoiros así como a AEIP Serra do Cando. Outros elementos de valor próximos á infraestrutura son os sendeiros, os máis próximos son a 7 km a PR-G 100 Sendeiro Natural Aciveiro – Candán, PR-G 113 Rota das Pontes do Léz, PR-G 36 Sendeiro de San Xoán da Cova a 8,5 km e o sendeiro GR 94 Rural de Galicia a 10,8 km. Ao nordés dos aerogeradores discorre de sueste a noroeste o Camiño Vía da Prata do Camiño de Santiago, a uns 6,8 km no punto máis próximo.

A infraestrutura sitúase ao sur do monte de San Sebastián, nun ámbito de cumios suaves con altitudes entres os 590 e os 650 m sobre o nivel do mar. Ao pé destes cumios xorden polo norte numerosos regos que desembocan no río de Curantes como son o rego de Santa Baia, o rego de Parada e o Rego Olives, ao sur aparecen o rego de Cerqueiras e o rego de Afendo que desembocan no río Umia. No val conformado ao norte aparecen numerosos núcleos de poboación sendo tamén abundantes ao sur. Os núcleos máis próximos son o de Espiñeiros a 600 m ao leste, Fraíz a 550 ao norte e a 800 m ao oeste Castrelo de Arriba, Castrelo de Abaixo e Pardemarín, se ben a distancias comprendidas entre 1 e 2 km aparecen outros moitos núcleos rurais. Os principais núcleos de poboación máis próximos son a Estrada a 8,8 km ao oeste, Forcarei a 9 km ao sur e Silleda a 10 km ao leste. No ámbito máis inmediato, as principais coberturas do solo son a de matogueira e plantacións forestais así como a de agrosistema extensivo. A principal vía de comunicación é a estrada nacional N-640 ao norte, así como outras estradas provinciais e locais presentes na contorna máis próxima.

5. Análise do EIIP, dos efectos do proxecto sobre a paisaxe e das medidas de integración paisaxística:

O EIIP fai unha caracterización da paisaxe en base a unha análise das comarcas paisaxísticas que se atopan nun radio de 15 km, así como dos valores das mesmas incluídos nese ámbito de 15 km. Para determinar a visibilidade do parque eólico analízanse as superficies visibles no ámbito de 15 km para o conxunto das AEIP e na Vía da Prata. Resume as características do proxecto e fai unha valoración do impacto en base á incidencia visual. Por último propón unha serie de medidas de integración paisaxística baseadas na revexetación.

Segundo a análise de visibilidade levada a cabo no EIIP, a infraestrutura será visible dende o 34,20 % da superficie da envolvente de 15 km, se ben este cálculo lévase a cabo tomando como referencia a altura da buxa no canto da altura total ata a punta da pa, polo que se agarda unha maior visibilidade. Os aeroxeradores serán visibles dende un gran número de AEIP e miradoiros, así como dende núcleos de poboación, sendeiros e a Vía da Prata. O proxecto provocará, polo tanto, un impacto paisaxístico derivado da intrusión visual que producirán as infraestruturas do parque, principalmente os aeroxeradores, por situarse en posicións elevadas, dominantes no relevo (que lles confire unha alta visibilidade), e por tratarse de elementos alleos á paisaxe natural; todo o cal provocará unha perda da calidade estética e visual destes cumios. Estes impactos veranse incrementados pola sinerxía con outros parques eólicos que, segundo os datos do Rexistro eólico de Galicia, se atopan en tramitación ou en funcionamento nas proximidades.

6. Conclusión:

Polo que atinxe ao contido do EIIP, este deberá completarse, de acordo co disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008 e nos artigos 26 e seguintes do RLPPG, co indicado a continuación:

- Deberá completarse a diagnose do estado actual da paisaxe cunha análise pormenorizada dos elementos aos que se refire o artigo 28.2 do RLPPG, e en particular neste caso as AEIP e os miradoiros da contorna, todo elo en relación co ámbito do proxecto no canto dunha análise xenérica das comarcas paisaxísticas próximas.
- Para os efectos do artigo 29 do RLPPG, deberase completar o estudo de visibilidade para determinar o impacto producido sobre as AEIP, miradoiros, núcleos rurais máis próximos a menos de 2 km dalgunha máquina, sendeiros, Camiño de Santiago e núcleos de poboación principais (en tódolos casos de forma individualizada). Para tal fin, as cuncas visuais de cada aeroxerador calcularanse para un radio de 20 km e desde o punto máis desfavorable (altura máxima a punta de pa), e deberán incluírse montaxes fotográficas ou imaxes virtuais que simulen a incidencia dos aeroxeradores nas vistas desde os lugares citados anteriormente (artigo 31.1.d do RLPPG).
- De acordo co disposto no artigo 11.2d da Lei 7/2008 e no artigo 27.d do RLPPG, debe xustificarse como se incorporaron ao proxecto as determinacións das directrices de paisaxe. Para o cumprimento deste apartado non bastará coa simple transcripción das mesmas.

O principal impacto paisaxístico deste proxecto será a incidencia visual producida polos aeroxeradores, que pola súa forma e altura, serán visibles desde unha ampla extensión de terreos e a longas distancias; esta incidencia perdurará no tempo durante o período de explotación do parque, e verase incrementada polo efecto sinérxico derivado da presenza doutros parques eólicos na contorna. Neste caso, entre as zonas afectadas pola incidencia visual cabe destacar a AEIP Monte de San Sebastián e o seu miradoiro asociado así como os

núcleos máis próximos. Esta incidencia visual pode supor un importante impacto paisaxístico, o cal deberá ser concretado unha vez se complete o EIIP. En calquera caso, este impacto visual non poderá ser mitigado con medidas correctoras agás nos núcleos rurais, para os cales, de existir unha manifesta preocupación social polo impacto visual dos aeroxeradores, deberán adoptarse as medidas necesarias para reducir ou mitigar o seu impacto visual, estudando a posibilidade de realizar plantacións arbóreas con especies autóctonas nas proximidades dos núcleos, de consenso cos seus habitantes, para reducir a visibilidade dos aeroxeradores.

Ademais, deberanse aproveitar ao máximo os camiños xa existentes, co fin de minimizar a alteración da topografía e os movementos de terra. A este respecto, deberanse estudar os camiños de acceso ás posicións 1, 3 e 5, revisando de ser o caso a localización dos mesmos a fin de minimizar a creación de desmontes e terraplén os cales terán unha importante exposición visual nas abas do monte no que se emprazan (directriz de paisaxe DX.20.f)

En todo caso, de acordo co artigo 30.3 do RLPPG, as medidas de integración paisaxística deberán quedar oportunamente recollidas no proxecto, como a creación de barreiras vexetais.

José Luís Álvarez Vicente
Xefe do Servizo de Planificación da Paisaxe

José Antonio Serantes Barbeito
Director do Departamento Técnico de Estudos

Visto e conforme, Enrique Luís de Salvador Sánchez
Director do Instituto de Estudos do Territorio

(Na data da sinatura electrónica)

